

Культура України ХІХ століття

Презентацію

виконала **Удовиченко Світлана Михайлівна**
вчитель вищої кваліфікаційної категорії,
вчитель-методист **Степненського НВК**
Полтавської області Полтавського району

ПРОПОНУЄМО РОЗГЛЯНУТИ НАСТУПНІ ПИТАННЯ ТЕМИ:

• поселення

та житло

• народний одяг

• освіта

• харчування

• побут і звичаї

• література

• архітектура

● сім'я

● календарні свята та

обряди

Поселення та житло українців XIX ст.

Культура України XIX ст.

- Основним типом поселення були села та хутори
- Для будування використовувались майже всі матеріали, що могла дати природа — дерево, солома, очерет, глина, каміння.
- Форма та планування поселення залежали від природніх умов та ландшафту

Народний одяг

- Чоловічий селянський одяг складався із сорочки до колін, що вдягалася навипуск та перепоясувалася шкір'яним або в'язаним поясом, нешироких штанів. Сорочка часто оздоблювалася вишивкою. Взимку поверх рубахи вдягався хутряний кожух, восени та навесні — сукняна свита. На ноги одягалися постоли, черевики, чоботи. Волосся різали під макитру.
- Жіночий народний одяг складався з сорочки, запаски або юбки, кожуха (взимку). Дівчата заплітали волосся в одну або дві коси. Святковим взуттям були черевики. Здебільшого повсякденно ходили босоніж або у постолах.

До середини ХІХ століття сформувався господарський комплекс, що включав в себе землеробство зі скотарством (при перевазі землеробства). Рибальство, бджільництво, мисливство та збиральництво являли собою допоміжні засоби здобуття їжі.

НАЙБІЛЬШ ПОШИРЕНІ СТРАВИ:

страви з зернових
хліб з житньої
муки

борщ, капуста

молочні страви

узвари

ПОБУТ І ЗВИЧАЇ

- Існувало два типи громадського землеволодіння — громадсько-подушний і громадсько-подвірний
- Розповсюдженою була форма допомоги на відробіток
- Важливу роль у громадському житті відігравала церква
- Своєрідним клубом була корчма
- Панував патріархат. Статевікова диференціяція в селі була чітко визначена

Календарні свята та обряди

Календар свят визначався
аграрним устроєм життя

- ◆ *Свято Катерини та Андрія*
- ◆ *Різдво, Новий рік та Хрещення*
- ◆ *Масляниця*
- ◆ *Пасха*
- ◆ *“Зелені свята”*
- ◆ *Купала*
- ◆ *Обжинки*

Пасха Пасха, М.К.
Пимоненко

СІМ'Я

Культура
України ХІХ ст.

Шлюб завжди був не тільки актом цивільно-правового характеру, а об'єднував в собі соціальні, біологічні, матеріальні та духовні аспекти. Шлюб в Україні був моногамним, патріархальним. Багато складових шлюбу відрізнялися в різних районах України, що було зумовлено перебуванням цих районів у складі різних держав

Музика і театральне Мистецтво

У 20 - х роках 19 століття музика набуває рис романтизму. Стають поширеними такі жанри як опера, пісні; їм характерне ліричне звучання, емоційне піднесення, використання елементів фольклору.

ВИДАТНІ ДІЯЧІ

- Микола Лисенко
- Яків Степовий Павло Сениця
- М. Кропивницький
- Іван Карпенко - Карий
- Нечуй - Левицький
- С.С. Гулак - Артемовський
- Петро Ніщинський
- Нестор Нежанківський
- С. Скарбек

ГІМН УКРАЇНИ
"Ще не вмерла Україна"
(1862р.)

Розвиток літератури XIX ст. пов'язаний з творчістю:

О.П.Стороженка

Марка Вовчок

Т.Г.Шевченка

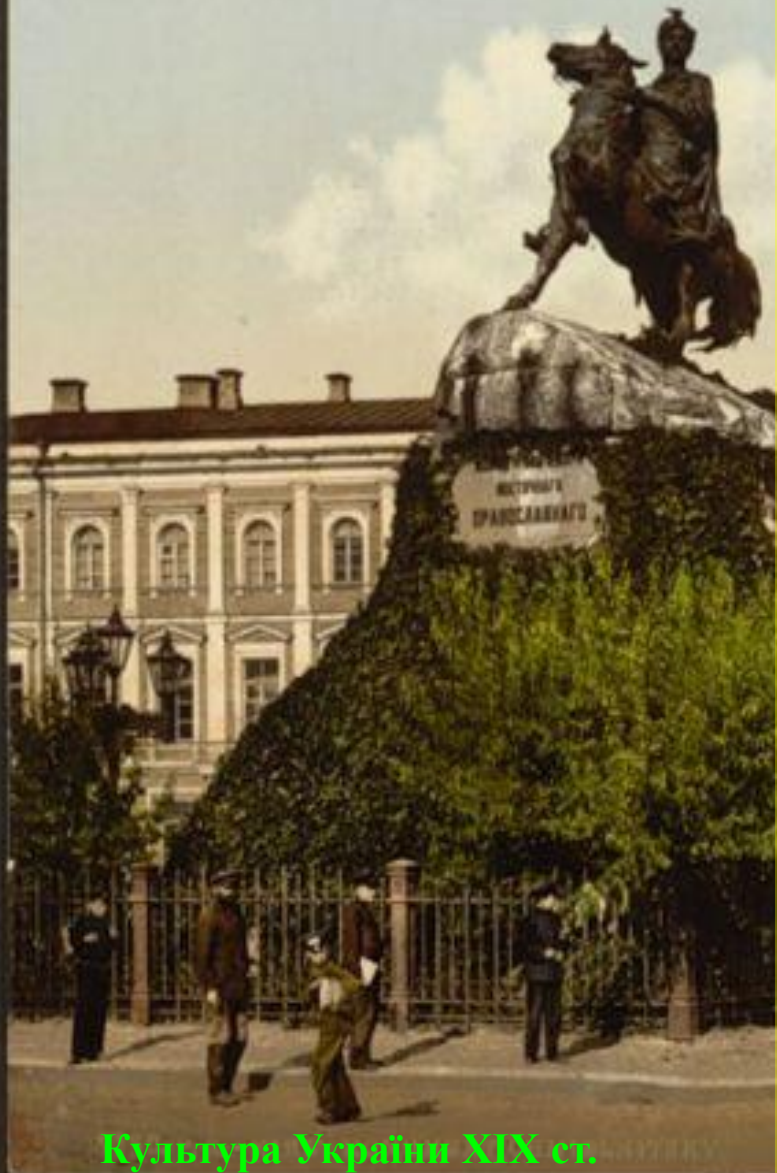
Івана Франка

Панаса Мирного

О.Косинського

П.Куліша

АРХІТЕКТУРА УКРАЇНИ

Культура України ХІХ ст.

- Шедевром монументальної скульптури став пам'ятник Б.Хмельницькому в Києві (автор – російський скульптор М. Мікешин). Були побудовані визначні споруди – оперний театр в Одесі (архітектори Ф.Фельнер та Г.Гельмер), Львові (З.Горголевський), резиденція митрополита в Чернівцях (Й.Главк).
- Створено визначні зразки українського модерну – будинок Полтавського земства (архітектори В. Кричевський і К.Жуков, розписи С. Васильківського, М.Самокіша, М. Беркоса, М.Уварова), будинок товариства "Дністер" у Львові (І. Левицький), перший в Україні критий ринок – Бессарабський в Києві (Г.Гай), меморіальний храм під Берестечком на Волині (В.Максимов), "Народний дім" у Дрогобичі (О.Лушпинський).
- Шедевром монументальної скульптури став пам'ятник Б.Хмельницькому в Києві (автор – російський скульптор М. Мікешин).

ОСВІТА

Середина 19 століття характеризується розвитком прогресивних ідей

Педагоги:

М. Пирогов,

К. Ушинський

М.Остроградський

М.Максимович

І.Мечніков, І.Сеченов

М.Грушевський

інші

- Положення про школу (1864 р)
- Перший університет відкрито у Харкові (1805 р)

Зростання ваги природничих наук, так як відбувається проміднесення

Культура України XIX ст.

Чи варта людина майбутнього, коли не знає минулого?

